

P O S U D E K

oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta: Jan Vocetka

Název práce: Předpoklady nabytí dědictví

Jméno a příjmení oponenta: JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

1. Formulace cílů, metodika zpracování práce a aktuálnost tématu:

Autor zvolil s ohledem na rekonstrukci soukromého práva velmi aktuální téma, které jistě zasluhuje hlubší pozornost odborné veřejnosti. Téma práce je zvoleno tak, aby autor evolutivně předestřel jednotlivé předpoklady nabytí dědictví se zřetelem k jejich genezi a následným legislativním peripetiím. Svou prací se dotkl hned několika velmi diskutovaných problémů souvisejících s platnou právní úpravou závěti, zákonného dědění a dědické dohody. V úvodu své práce vymezuje její cíle i s vědomím, že téma je široké a v zahraniční literatuře oblíbené. Vlastní metody práce a přístupu nejsou sice v úvodu zřetelně naznačeny, nicméně v práci samé je nakonec uplatněna základní deskriptivně-analytická metoda, která je povětšinou dostatečně argumentačně rozvíjena, aby nakonec autor dospěl k syntetizujícímu závěru obohaceném o některé poznatky ze současné judikatury. Oceňuji, že autor neváhal poukázat na konkrétní problémy této části dědického práva, jež mnohdy na praktických případech demonstruje. Deskriptivně-kompilační metoda (místy se sklony k parafrázování zákonného textu a uváděním notorií) je nicméně v práci jako takové přeceněna. Z hlediska zajímavě zvoleného tématu je rovněž škoda, že autor v práci samé neprovádí alespoň stručně srovnání s některou další kontinentální právní úpravou (Francie, Německo, Rakousko, Nizozemí).

2. Logická struktura a členění diplomové práce:

Text (54 stran včetně úvodu a závěru) je vcelku přehledně a jasně členěn, jeho struktura je logická, jednotlivé výklady na sebe poměrně souvisle navazují. I další vnitřní členění odpovídá klasickým doktrinárním přístupům. Práce je rozdělena do 4 kapitol, kdy první kapitola (a druhá) usiluje o základní charakteristiku dědického práva na pozadí vybraných zásad soukromého, resp. dědického práva, popisuje jejich účel, využití a funkci. Třetí kapitola je pak věnována platné právní úpravě dědického práva. Čtvrtá kapitola, která je nejobsáhlejší, představuje vlastní analýzu právní úpravy předpokladů dědické posloupnosti de lege lata. Zvlášť se zabývá závětí, dědickými skupinami, jakož i dědickou dohodou.

3. Rozsah a úroveň použitých zdrojů a práce s nimi, bibliografické citace, poznámkový aparát:

Poznámkový aparát mohl být důkladnější. Výběr literatury a pramenů základna je reprezentativní a zahrnuje jak tituly aktuální právní nauky tak publikace reflektující právní úpravu starší, jakož i odkazy na literaturu čistě historickou.

4. Jazyková, stylistická úroveň a formální úprava diplomové práce

Jazyková i stylistická úroveň práce je velmi dobrá. V práci jsem neshledal žádných podstatných gramatických chyb ani stylistických nedostatků. S právní terminologií je v zásadě pracováno správně. K drobnému přehlédnutí, překlepům či absenci interpunkce došlo jen

výjimečně. Zjevný lapsus se ocitl na straně 18, kde se hovoří o majetku pozůstalého, ačkoli se má na mysli majetek zůstavitelův.

5. Formulace vlastních závěrů (práce s judikaturou, úvahy de lege ferenda)

Práce předkládá několik podnětných názorů a závěrů. Autor uchopil problematiku vcelku standardním způsobem a snaží se nabídnout i úvahy de lege ferenda. Pracuje s judikaturou, jejíž závěry ovšem toliko cituje, aniž by je zásadně komentoval, analyzoval a dále kriticky vyhodnocoval. Na str. 43 autor konstatuje, že stanovení právní síly jednotlivých dědických titulů v novém občanském zákoníku se odráží v jejich systematickém řazení v tomto zákoníku. Při ústní obhajobě by mohl blíže rozvést tuto tezi i s ohledem na to, že NOZ systematicky řadí na první místo závět', poté upravuje dědickou smlouvu, ačkoli síla obou výše uvedených titulů je nastavena obráceně (autor si toho byl nepochybně vědom, jak plyne z dalšího textu). U ústní obhajoby by se mohl autor rovněž blíže vyjádřit k polemice o tom, zda mají být intestátní posloupnosti povolávání tzv. směřující se dědicové, a to s ohledem na rozšíření dědických skupin v NOZ. Lze autorovi přisvědčit, že smluvní povaha dědické smlouvy umožňuje stranám na základě jejich dohody měnit obsah takové smlouvy, případně ji i zrušit, tj. volně disponovat se smlouvou do doby, než nastanou její účinky. U ústní obhajoby by se mohl autor blíže zamyslet také nad tím, jaké modalities NOZ nabízí smluvním stranám při modifikaci smluvního vztahu v době před její účinností a jaké vypořádací mechanismy by se na takový postup případně aplikovaly. Jisté názory a závěry by zasluhovaly patrně hlubší diskusi, ale to je již nad rámec této kvalifikační práce.

6. Odborná kvalita zpracování tématu diplomové práce

Práce je po odborné stránce na velmi dobré úrovni, a to jak z hlediska rozsahu, tak svou kvalitativní analýzou. Prokazuje autorovy velmi dobré znalosti vybrané hmotněprávní problematiky podpořené znalostmi související procesní problematiky i širší orientaci v oboru a neshledal jsem v ní žádné zásadní nedostatky. Práce tak splňuje požadavky kvalifikační práce tohoto stupně.

Závěr:

Předložená práce prokázala autorovu relativní samostatnost při zpracovávání nelehkého tématu, jeho schopnost zorientovat se v zákonné úpravě, do jisté míry i doktríně a příslušné judikatuře. Svě dílčí kritické poznámky a náměty jsem vyjádřil výše v posudku. Práci proto doporučuji k ústní obhajobě s hodnocením **výborně - velmi dobře**.

Diplomovou práci hodnotím stupněm: výborně - velmi dobře.

Datum: 21. 5. 2013

Podpis oponenta diplomové práce:

JUDr. PhDr. David Elischer, Ph.D.

